

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
ETAPA LOCALĂ
12 FEBRUARIE 2023
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 100 de puncte
- Nu se acordă puncte din oficiu

Se dau fragmentele:

A.

Fetița cu părul bălai și cu ochii albaștri, nepoata fostului profesor, se ținuse de cuvânt. Vorbise cu bunicul, luând povestea pe departe, cu mici și nevinovate șiretlicuri.

- *Bunicule, mai ții minte pe băiatul de lângă noi, de la circ, din seara reprezentanței de adio?*
- *Ei? Ce-i cu dânsul?*
- *Grozav l-a mai amărât pe el tot ce s-a întâmplat atunci cu Fram!...*
- *Mi-a părut rău și mie... Asta-i tot?*
- *Mai este ceva cu dânsul.*
- *Ce anume?*
- *Grozav îi mai place lui să citească istorii despre urși albi și despre călătoriile la poli...*
- *Foarte frumos pentru el. Am văzut eu că are o privire de băiat deștept.*
- *Da, dar nu are cărți, bunicule!*
- *Bunicul se prefăcuse a se mira, zâmbind pe sub mustățile albe, fiindcă bănuia că nepoțica n-a adus ea vorba fără un anume rost.*
- *Cum asta, n-are cărți? și mă întreb, de unde știi mățăluță că n-are cărți?*
- *Mi-a spus el. Ne uitam amândoi la un afiș vechi al cercului, cu desenul lui Fram... „Bietul Fram - zicea el - oare pe unde o mai fi acuma?”... Pe urmă mi-a povestit cum n-are cărți și eu i-am făgăduit să-i capăt de la mata. Am făcut rău?*
- *Ai făcut bine. Foarte bine... Dar știi cum îl cheamă?*
- *Petruș!*
- *Petruș și mai cum?*
- *Petruș și atâta! Mai mult nu mi-a spus.*
- *Măcar știi unde stă?*
- *Nici asta nu știu... Ce nevoie e să știu?*
- *Ca să-i trimitem un răspuns, să vină și să-și ia cărțile.*
- *Vine el singur. I-am spus să vină mâine după-amiază. Am făcut rău?*
- *Ai făcut bine, foarte bine, șireato! Mă mir de ce mă mai întreb?*
- *M-am temut să nu te superi, bunicule!*
- *Când m-am mai supărat eu fiindcă vine cineva să-mi ceară cărți?*

Cu adevărat, multă lume din oraș se perinda prin casa lor să capete cărți de citit. De data asta, fostului profesor îi făcuse mai mare plăcere, aflând că se găsește un băiat dornic să cunoască viața urșilor polari și toate peripețiile expedițiilor polare.

Petruș s-a înființat la ușă a doua zi și fostul profesor, bătrânul pensionar, după ce a stat puțin de vorbă, îl îndemnă:

- *Haidem sus, în bibliotecă, să alegem împreună ce-ți dorește inima...*

(Cezar Petrescu, *Fram, ursul polar*)

B.

În după-amiaza zilei în care tatăl ei refuzase să-i cumpere o carte, Matilda porni singurică spre biblioteca din orașel. Pași înăuntru și se prezentă domnișoarei Phelps, bibliotecara, apoi întrebă dacă i se permite să stea acolo și să citească o carte. Domnișoara Phelps rămase destul de surprinsă de

apariția acestei prichinduțe, care venise singură, neînsoțită de niciun adult, însă îi răspunse că era binevenită.

- Puteți să-mi spuneți, vă rog, unde găsesc cărți pentru copii? întrebă Matilda.
- Uite acolo, pe rafturile de jos, răspunse domnișoara Phelps. Vrei să-ți caut eu una frumoasă, cu multe imagini?
- Nu, mulțumesc, răspunse fetița. Mă descurc singură.

Și uite-așa, de atunci încolo, în fiecare după-masă, imediat după ce maică-sa pleca la bingo, Matilda se ducea la biblioteca din orașel. Îi lua doar zece minute de mers pe jos până acolo și, odată ajunsă, se putea bucura de două ore neîntrerupte de pace, în timpul cărora ședea comod într-un colțisor și devora carte după carte. Când termină de citit toate cărțile pentru copii, se apucă să caute altceva.

Domnișoara Phelps, care o privise fascinată pe parcursul ultimelor săptămâni, se ridică de la birou și îi ieși în întâmpinare.

- Ai nevoie de ajutor, Matilda? zise ea.
- Mă întreb ce-aș putea să mai citesc, spuse Matilda. Am terminat toate cărțile pentru copii.
- Vrei să spui că te-ai uitat la poze?
- Sigur, dar am citit și textul.

Domnișoara Phelps era mult mai înaltă decât Matilda, așa că o privi pe copilă de sus, iar fetița îi întoarse privirea, serioasă.

- Unele nu prea mi-au plăcut, spuse Matilda, însă altele mi s-au părut grozave! Mi-a plăcut foarte mult Grădina secretă. Era plină de mister. O cameră secretă ascunsă după o ușă uriașă și o grădină secretă ascunsă în spatele unui zid.

(Roald Dahl, *Matilda*)

C.

Eu n-am avut parte de toate cărțile lumii, așa cum au copiii de azi, care le citesc pe cele mai frumoase de pe pământ, traduse sau în limbile în care au fost scrise, căci copiii noștri sunt, de la naștere, cetățeni ai lumii și ai universului. Dar știu sigur că am găsit, chiar și în vremurile acelea în care granițele fizice, dar și ale cunoașterii, erau închise cu sârmă ghimpată, o carte cât o lume și că viața mea ar fi fost mai tristă și mult mai lipsită de splendoare dacă, într-o zi norocoasă, copilul care am fost nu s-ar fi întâlnit cu universul feeric din „La Medeleni”. Că aș fi bâjbâit mult printre nedumeriri, că aș fi întârziat încă un anotimp (un an, un timp...), până să îmi găsesc puterea și îndrăzneala de a înțelege și de a defini frumusețea...

Cărțile pe care le citim în copilărie ne luminează destinul. Paginile care ne dăruiesc înțelepciunea și splendoarea lor ne transformă pentru totdeauna, făcându-ne mai buni, mai puternici, mai profunzi. Mai adevărați. Îmi curg prin vene cuvinte și imagini a căror întâlnire, la vârsta potrivită, m-a obligat să trăiesc mai mult și mai frumos decât cei care nu au avut parte de binecuvântarea lecturii.

(Care e cartea copilăriei tale? de Alice Năstase Buciuța apărut în *Dilema veche*,

<https://alice.revistatango.ro/care-e-cartea-copilariei-tale-8850>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Sunt despărțite corect în silabe cuvintele din seria:

2 puncte

- a. că-lă-to-rii-le; re-pre-zen-ta-ției; ex-pe-di-ții-lor;
- b. că-lă-to-ri-i-le; re-pre-zen-ta-ției; ex-pe-di-ții-lor;
- c. că-lă-to-rii-le; re-pre-zen-ta-ți-ei; ex-pe-di-ți-i-lor;
- d. că-lă-to-ri-i-le; re-pre-zen-ta-ți-ei; ex-pe-di-ți-i-lor.

2. Identifică seria în care toate cuvintele au numărul de litere egal cu numărul de sunete:

2 puncte

- a. înțelege, cercetarea, ghiozdan, imagini;
- b. fizice, ochii, strălucite, schimb;
- c. citit, cercetarea, fascinată, altceva;
- d. expedițiilor, strălucite, ceartă, ghiozdan.

3. În enunțul: *Îmi curg prin vene cuvinte și imagini a căror întâlnire, la vârsta potrivită, m-a obligat să trăiesc mai mult și mai frumos...* există: **2 puncte**

- patru substantive și patru verbe;
- cinci substantive și trei verbe;
- șase substantive și două verbe;
- trei substantive și patru verbe.

Scrie răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

4. Transcrie două cuvinte din câmpul lexical al substantivului *biblioteca*, din textul B. **2 puncte**

5. Extrage, din secvența: *Bunicul se prefăcuse a se mira, (...) fiindcă bănuia că nepoșica n-a adus ea vorba fără un anume rost.*, două verbe aflate la timpuri diferite, precizându-le. **2 puncte**

6. Transformă propoziția *Matilda porni singurică spre biblioteca din orașel.*, din textul B, într-o propoziție care să fie simplă, negativă. **2 puncte**

7. Alcătuieste o propoziție în care verbul din structura *Ai făcut bine, foarte bine, șireato!* din textul A, să fie la modul imperativ, numărul singular, formă negativă. **2 puncte**

8. Notează valoarea morfologică a verbului *a avea* din structura *am spus* și alcătuieste un enunț în care să aibă altă valoare morfologică pe care o vei preciza. **2 puncte**

9. Construiește un enunț în care substantivul *copilărie* să aibă funcție sintactică de atribut. **2 puncte**

10. Rescrie enunțurile de mai jos, corectând greșelile de orice natură: **2 puncte**
Copiii, fi-ți cumiții! Fi atent!

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Formulează câte o idee principală pentru textele A și B. **4 puncte**

2. Transcrie, din textul A, câte un cuvânt/secvență care se referă la timpul și spațiul acțiunii. **4 puncte**

3. Precizează, într-un enunț, cine este Petruș. **4 puncte**

4. Ce atitudine are bibliotecara față de Matilda, așa cum reiese din textul B. Motivează răspunsul cu o secvență din text. **6 puncte**

5. Selectează, din textul C, enunțul care se referă la importanța cărților citite în copilărie. **2 puncte**

6. Precizează o trăsătură morală a fetei din textul A; motivează cu un exemplu comentat din text. **6 puncte**

7. Explică, într-un text de 40-50 de cuvinte, semnificația secvenței din textul C: *Dar știi sigur că am găsit, ..., o carte cât o lume și că viața mea ar fi fost mai tristă și mult mai lipsită de splendoare dacă, într-o zi norocoasă, copilul care am fost nu s-ar fi întâlnit cu universul feeric din „La Medeleni”.* **6 puncte**

8. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o asemănare și o deosebire între textul A și textul C. **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că ai ajuns în *Grădina secretă ascunsă în spatele unui zid* împreună cu doi prieteni.

Alcătuieste un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare petrecută în această grădină.

În elaborarea compunerii vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; 10 puncte
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; 4 puncte
- prezentarea convingătoare a personajelor, indicând câte o trăsătură a fiecăruia; 6 puncte
- construirea subiectului, respectând etapele acțiunii; 6 puncte
- utilizarea timpurilor verbale adecvate. 2 puncte

Vei primi 28 de puncte pentru conținutul compunerii și 12 puncte pentru redactare.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
ETAPA LOCALĂ
BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE
BACĂU, 12 FEBRUARIE 2023
Clasa a V-a

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă puncte din oficiu.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I

20 de puncte

1. d **2 puncte**
2. c **2 puncte**
3. b **2 puncte**
4. transcrierea a două cuvinte din câmpul lexical al substantivului „bibliotecă” ce apar în textul B (de exemplu: bibliotecară, rafturi, cărți etc) **1 p.+ 1 p. = 2 puncte**
5. două forme verbale aflate la timpuri diferite, din secvența dată: se prefăcuse – mai-mult-ca-perfect, bănuia – imperfect, n-a adus – perfect compus. **1 p.+ 1 p. = 2 puncte**
6. transformarea propoziției: *Matilda porni singurică spre biblioteca din orașel*, din textul B, într-o propoziție care să fie simplă, negativă: Matilda nu porni. **1 p.+ 1 p. = 2 puncte**
7. alcătuirea propoziției în care verbul din structura *Ai făcut bine, foarte bine, șireato!* din textul A, să fie la modul imperativ, numărul singular, formă negativă: *Nu face zgomot!* **2 puncte**
8. notarea valorii morfologice a verbului *a avea* din structura *am spus* – verb auxiliar – 1 p; alcătuirea unui enunț cu altă valoare morfologică: *Am o carte nouă.* – verb predicativ – 1p. **2 puncte**
9. construirea enunțului în care substantivul *copilărie* să aibă funcție sintactică de atribut: *Amintirile din copilărie sunt încă vii.* **2 puncte**
10. corectarea enunțurilor: *Copii, fiți cuminiți! Fii atent!* **0,5 p. x 4 = 2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

1. formularea în enunț a câte unei idei principale pentru textele A și B - **2 x 2p. = 4 puncte**
Notă! Se punctează ideile principale aferente oricărui fragment.
2. transcrierea din textul A, a câte unui cuvânt/ unei secvențe care se referă la timpul și spațiul acțiunii. **2 x 2p = 4 puncte**
3. precizarea răspunsului corect în enunț. **4 puncte**
4. precizarea atitudinii bibliotecarei care se desprinde din textul B – 3 puncte; - ilustrarea printr-o secvență semnificativă – 2 puncte; - respectarea normelor de ortografie și de punctuație (0-1 erori – 1 p; 2 sau mai multe erori – 0 p) 1 punct **6 puncte**
5. selectarea corectă a unui enunț. **2 puncte**
6. precizarea oricărei trăsături a personajului - 2 p; comentarea exemplului care motivează trăsătura denumită - 4p./2p **6 puncte**
7. explicarea semnificației secvenței date 4 puncte (răspuns nuanțat)/2 puncte (răspuns ezitant); - respectarea numărului indicat de cuvinte -1 punct; - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 punct; 2 sau mai multe erori – 0 puncte) 1 punct **6 puncte**

8. identificarea unei asemănări și a unei deosebiri (3p/1p x 2): 3p x 2 = 6 puncte; - formularea răspunsului în enunț - 1 punct; - respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori – 1 punct; 2 sau mai multe erori – 0 puncte) **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Conținut (28 de puncte):

- construirea conținutului: original, creativ – 5 p; încercare de prezentare – 3 p; idei banale – 1 p
- respectarea relației temă-conținut: 5 p/ 3 p/ 1 p
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal: 2 p x 2= 4 puncte
- utilizarea timpurilor verbale adecvate: 2 p/1 p/0 p
- prezentarea personajelor, indicând câte o trăsătură a fiecăruia: 2 p x 3= 6 puncte
- ilustrarea etapelor acțiunii: situația inițială – 2 p/1 p/0 p; succesiunea întâmplărilor – 2 p/1 p/0 p; situația finală – 2 p/1 p/0 p (2 p x 3= 6 puncte)

Redactare (12 puncte):

- utilizarea corectă a elementelor de gramatică și de vocabular: 2 puncte/ 1 punct
- respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p
- respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori – 2 p; 2 erori – 1 p; 3 sau mai multe erori – 0 p
- așezarea corectă în pagină (margine, marcarea alineatelor) și lizibilitatea scrisului (grafia, distanța dintre litere și dintre cuvinte): 1 punct
- respectarea structurii unei compuneri (introducere, cuprins, încheiere): 1 punct
- logica înlănțuirii ideilor: 2 puncte/ 1 punct
- utilizarea limbii literare: 2 puncte/ 1 punct

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.